

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 14 maja 2010 r.

**Pan
Jacek Kramarz
Nadleśniczy
Nadleśnictwa Złotoryja**

P/09/158
LWR-410-42-02/2009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Nadleśnictwo Złotoryja, zwane dalej „Nadleśnictwem” w zakresie udostępniania terenów Lasów Państwowych przedsiębiorcom eksploatującym kopaliny w latach 2007-2009 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 kwietnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Nadleśniczemu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Nadleśnictwa w zakresie udostępniania terenów Lasów Państwowych przedsiębiorcom eksploatującym kopaliny pospolite na administrowanym obszarze, pomimo uchybienia polegającego na niestosowaniu elementów konkurencji przy wyłanianiu dzierżawców tych terenów.

Ocenę tę uzasadniają oceny cząstkowe zaprezentowane w dalszej części wystąpienia.

1. Nadleśnictwo wydzierżawiło jednemu podmiotowi² 4,0706 ha gruntów leśnych na cele związane z wydobyciem kruszyw naturalnych regulując zasady eksploatacji na podstawie 5 umów podpisanych w okresie luty 2007 r. - marzec 2009 r. W umowach nałożono na dzierżawcę obowiązek m.in. wylesienia wydzierżawionej nieruchomości na koszt własny z przekazaniem pozyskanych sortymentów Nadleśnictwu, użytkowania gruntu zgodnie z celem dzierżawy bez prawa odstępowania osobom trzecim bez zgody wydzierżawiającego oraz przywrócenia właściwości gruntu przez przeprowadzenie rekultywacji w kierunku określonym przez organ koncesyjny. W 4 umowach, które zostały zawarte po wprowadzeniu w marcu 2007 r. przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (RDLP) we Wrocławiu³ zasad obliczania stawek czynszu za

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701,

² Kopalnia Kruszyw Rokitki Spółka z o.o. w Rokitkach

³ Zarządzenie Nr 17/2007 z 31 marca 2007 r. w sprawie wprowadzenia zasad obliczania stawek czynszu za dzierżawę gruntów dla potrzeb eksploatacji kopalin

dzierżawę gruntów dla potrzeb eksploatacji kopalni, ustalono roczny czynsz w wysokości od 1,86 zł/m² plus VAT (19,2 tys. zł za teren o powierzchni 1,0347 ha) do 3,24 zł/m² plus VAT (32,0 tys. zł za 0,9866 ha) z zachowaniem tych zasad. Wysokość czynszu dzierżawnego w umowie z lutego 2007 r. określono w oparciu o obowiązujące wówczas rozporządzenie Rady Ministrów z 17 listopada 2006 r. w sprawie stawek opłat eksploatacyjnych⁴. Terminową płatność czynszu oraz aktualizację ceny zabezpieczono poprzez ustalenie warunku o natychmiastowym rozwiązaniu umowy dzierżawy w przypadku zalegania z płatnością ponad 30 dni, ustawowe odsetki w przypadku nieterminowej zapłaty oraz roczną waloryzację czynszu⁵. Prawidłową eksploatację obwarowano możliwością natychmiastowego rozwiązania umowy w przypadku: [1] naruszenia w sposób rażący przepisów przeciwpożarowych, [2] zajęcia gruntu Skarbu Państwa nie objętego umową, [3] dokonania zmian w przedmiocie dzierżawy bez pisemnej zgody wydzierżawiającego, [4] poddzierżawienia gruntu lub oddanie w użytkowanie osobom trzecim. Wydzierżawione grunty były przekazywane dzierżawcy protokółarnie z określeniem stanu drzewostanu i dróg dojazdowych.

Najwyższa Izba Kontroli uznaje za celowe wprowadzenie rozwiązań rynkowych przy wylananiu przedsiębiorcy na dzierżawę terenów pod kopaliny pospolite dla ustalenia korzystnych warunków eksploatacji tych złóż, w tym wysokości czynszu dzierżawnego.

2. We wszystkich 5 przypadkach przedsiębiorca eksploatujący kopaliny uiszczył w terminie jednorazowe odszkodowanie za przedwczesny wyręb drzewostanu (łącznie 48,2 tys. zł) naliczone w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami⁶.

Jednorazowa opłata z tytułu wyłączenia tych gruntów z produkcji leśnej (łącznie 480,0 tys. zł) oraz opłaty roczne (równowartość 338,2 m³ drewna) zostały ustalone we właściwej wysokości i opłacone w terminie.

W badanym 3-letnim okresie Nadleśnictwo pozyskało czynsz dzierżawny za przedmiotowe tereny w łącznej kwocie 193 tys. zł. Badania dowodów i zapisów księgowych na podstawie próby stanowiącej od 43,2% do 69% rocznych wpływów z tego tytułu, w każdym przypadku potwierdziły terminową wpłatę i prawidłowe ujęcie w księgach rachunkowych.

3. Leśniczowie sprawujący bezpośredni nadzór nie wnosili w badanym okresie uwag, co do sposobu wylesienia gruntów przez przedsiębiorców i sposobu wydobywania kopalni. Dzierżawca wypełnił obowiązki umowy, co do dokonania na swój koszt zmian w ewidencji gruntów.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

Rozważenie zasadności stosowania przy wylananiu dzierżawcy terenu przeznaczonego pod eksploatację złóż kopalni działań mających na celu zapewnienie konkurencji wśród przedsiębiorców z tej branży dla ustalenia rynkowej wartości czynszu dzierżawnego.

⁴ Dz.U. Nr 214, poz. 1574

⁵ corocznie o miesięczne wskaźniki cen towarów i usług ogłaszane przez Prezesa GUS

⁶ rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie jednorazowego odszkodowania za przedwczesny wyręb drzewostanu – Dz.U. Nr 99, poz. 905

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Nadleśniczego w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach nie podjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią artykułu 61 ust. 1 ustawy o NIK w terminie 7 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego Pan Nadleśniczy ma prawo zgłosić do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK o sposobie ich rozpatrzenia.